

عنوان مقاله:

بررسی و نقد پروژه بازسازی میراث حسن حنفی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های تاریخی، دوره 12، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

مجید منهای - دانشجوی دکتری گروه تاریخ اسلام، دانشگاه مذاهب اسلامی تهران، تهران، ایران

محمدحسین مختاری - دانشیار گروه کلام موسسه آموزشی-پژوهشی امام خمینی (ره)، قم، ایران

غلامرضا ظریفیان - استادیار گروه تاریخ دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

میراث و تجدد، چالش‌انگیزترین و شاید حساس‌ترین مسئله دویست سال گذشته جهان اسلام است. درباره این مسئله، خوانش‌ها و رویکردهای متفاوت و گاه متناقض و افراطی و تفریطی شکل گرفته است. بی‌تردید این مسئله از جمله موضوع‌های متداول و مکرر در گفتمان فکری جهان عرب است و ذهن بسیاری از اندیشمندان را به خود جلب کرده است. در تاریخ ملت‌ها و روند توسعه آنها، موضوع میراث نقطه کانونی است؛ اما میان کسانی که میراث را رد می‌کنند یا تأیید می‌کنند و بر آن تأکید، اختلاف نظر جدی وجود دارد. آنچه آنها را به این مسئله واداشت، همان وضعیت اسفناک و واقعیت تلخ جهان اسلام عرب بود. به علت شکست‌های پی‌درپی و فاجعه‌بار در جهان عرب، پروژه‌های نوسازی و نوزایش نیازمند به بازاندیشی، در مفهوم متن شکل گرفت و حتی تشدید شد. حسن حنفی (1935م/1353ق) اندیشمند و نظریه‌پرداز و از نواندیشان دینی معاصر و نظریه‌پرداز جریان چپ اسلامی است. پروژه او در زمینه بازسازی میراث، از طرح‌های سترگ در جهان اسلام عرب به شمار می‌رود. حنفی پروژه بازاندیشی و بازسازی میراث گذشته را برای حل بحران‌ها و مسائل چالشی جهان اسلام عرب مطرح کرد. روش‌های حنفی در زمینه خودآگاهی سیاسی، در حکم راهکار اساسی برای برون‌رفت از بحران، تنها از نظریه‌پردازی‌های متفکران غرب در ابتدای قرن بیستم نشئت گرفته است. این مقاله این پرسش‌ها را بررسی می‌کند: از دیدگاه حنفی تعریف میراث چیست؟ مؤلفه‌ها و مبانی فکری و رهیافت‌های پروژه بازسازی میراث چیست؟

کلمات کلیدی:

حسن حنفی، جهان عرب، بازسازی میراث، پدیدارشناسی هوسرل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1148678>

